

РЕЗОЛЮЦІЯ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

**IV Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої 110-річчю ДВНЗ «Київський національний
економічний університет імені Вадима Гетьмана» та 20-річчю Федерації
професійних бухгалтерів і аудиторів України:
«Трансформаційні перетворення обліково-аналітичного
забезпечення управління в умовах євроінтеграційних процесів»
25 листопада 2016 року**

За результатами обговорення учасники конференції ухвалили конкретні рішення і внесли обґрунтовані пропозиції щодо напрямів трансформаційних перетворень обліково-аналітичного забезпечення управління в умовах євроінтеграційних процесів.

Інтеграція України у європейський та міжнародний простір потребує модифікації системи управління та його підсистем – бухгалтерського обліку, аналізу, аудиту, оподаткування для забезпечення адаптації економічної, політичної, соціальної складових діяльності господарюючих суб'єктів до нових умов. Традиційна взаємодія цих підсистем орієнтована на врахування існуючих ризиків та загроз. Водночас її необхідно доповнити новітніми механізмами оперативного, гнучкого та результативного регулювання всього комплексу господарських процесів.

Тенденції глобалізації торгівлі, виробництва і фінансів, що превалюють нині у світовій економіці, потребують гармонізації і стандартизації облікових підходів, які стосовно конкретних правил і процедур ведення бухгалтерського обліку і підготовки фінансової звітності історично формувалися з урахуванням національних особливостей. Гармонізація звітності і обліку як процес, об'єктивно обумовлений інтернаціоналізацією та глобалізацією бізнесу, фактично є способом усунення розбіжностей у різних облікових системах, забезпечуючи їх універсальність, надійність, стабільність методології і практики.

Трансформація бухгалтерського обліку, аналізу, аудиту та оподаткування вимагає нагального вирішення таких основних проблемних їх складових:

1. Розвиток бухгалтерського обліку підприємницької діяльності в умовах адаптації до європейських стандартів:

- удосконалення нормативно-правової бази з бухгалтерського обліку, розробка рекомендацій на предмет узгодженості термінології у нормативно-правових документах в умовах адаптації до європейських стандартів;
- розробка ефективних систем обліку господарської діяльності підприємств різних форм господарювання;
- обґрунтування організаційно-методичних аспектів удосконалення обліку підприємницької діяльності з метою підвищення конкурентоздатності вітчизняних підприємств;
- підготовка методичних рекомендацій з метою конкретизації окремих ділянок обліку, не чітко прописаних національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку;
- обґрунтування та розробка положень ефективної облікової політики підприємств різних форм господарювання;
- обґрунтування шляхів удосконалення процесу документування облікової інформації та умов його адаптації до електронного документообігу;
- обґрунтування пропозицій щодо підвищення інформативності фінансової звітності та узгодженості даних про засоби, джерела та господарські процеси у відповідних формах;
- обґрунтування шляхів гармонізації облікової інформації про активи, капітал, зобов'язання, доходи, витрати, фінансові результати в бухгалтерських документах та фінансовій звітності.

2. Трансформації системи оподаткування підприємницької діяльності:

- зміна назви спеціальності «Облік і аудит» на «Облік і оподаткування», як необхідний та закономірний крок, обумовлений практикою бухгалтерського обліку господарської діяльності. Природня належність податкових розрахунків до системи бухгалтерського обліку та використання даних первинних документів, облікових регістрів з даними про здійснені господарські операції для підготовки податкової звітності протягом більше, ніж 15 років, вимагає визнання оподаткування як частини саме

бухгалтерського обліку. В існуючому варіанті оподаткування є інструментом розрахунку податкових зобов'язань підприємства та оптимізації використання ресурсів суб'єкта господарювання, що визначає характер облікової політики та філософії управління ресурсами господарювання;

➤ підвищення дієвості процедур оподаткування у системі формування державного та місцевого бюджетів, що посилює значення інформаційної бази бухгалтерського обліку для забезпечення точності розрахунку податкових зобов'язань, що обумовлює потребу в уточненні складу питань, які належать до спеціальності «Облік і оподаткування» та відмежування проблеми оновлення механізмів оподаткування, які розробляються спеціалістами у фінансовій сфері.

➤ забезпечення самоідентифікації поняття «оподаткування» у складі облікової спеціальності та визначення завдань, об'єктів і предмету дослідження, встановлення зв'язку та відмінностей від суміжних економічних спеціальностей.

3. Якість та зміст освіти бухгалтерів і аудиторів: європейські тенденції:

➤ підвищення рівня мотивації студентів у вивченні наук (дисциплін) облікового циклу;

➤ формування вмінь ефективно застосовувати набуті теоретичні знання в практичній діяльності;

➤ розвиток комунікативної, пізнавальної (когнітивної), творчої діяльності;

➤ створення умов для дослідницької роботи студентів та науково-педагогічного персоналу;

➤ формування у майбутніх фахівців здатності до самоосвіти і професійної самореалізації упродовж практичної діяльності.

4. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в контексті застосування МСФЗ:

➤ дослідження методів оцінювання результатів та наслідків господарських операцій та інших подій для дотримання одного з невід'ємних критеріїв визнання елементів фінансової звітності, що підвищить якість інтерпретації фінансової звітності суб'єктів господарювання;

➤ узгодження понятійно-термінологічного апарату, що застосовується у національній законодавчо-нормативній базі та у міжнародних стандартах фінансової звітності;

➤ розширення вимог щодо розкриття інформації з метою забезпечення фундаментальних та посилюючих якісних характеристик фінансової звітності за МСФЗ, а також створення теоретичних засад конвергенції фінансової та нефінансової звітності;

➤ розвиток методологічного, методичного та організаційного забезпечення системи обліку та складання звітності суб'єктів малого підприємництва за МСФЗ;

➤ виявлення тимчасових різниць, що виникають при формуванні податкової бази за вимогами податкового кодексу України, та складанні фінансової звітності суб'єктів господарювання згідно з положеннями МСФЗ з метою їхнього аналізу та подальшого елімінування;

➤ удосконалення вітчизняних стандартів (положень) бухгалтерського обліку відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності з врахуванням галузевих особливостей діяльності суб'єктів господарювання.

5. Бухгалтерський облік в секторі загального державного управління.

➤ активізація роботи в напрямі підготовки в навчально-методичних посібників та підручників з бухгалтерського обліку в установах сектора загального державного управління;

➤ продовження наукових досліджень проблем облікового забезпечення процесу виконання бюджетів за доходами і видатками;

➤ виявлення розбіжностей у змісті вітчизняних та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку сектора загального державного управління з метою їх усунення;

➤ формування у студентів розуміння ролі і значення інформаційного ресурсу бухгалтерського обліку бюджетних установ для забезпечення соціальної відповідальності держави перед громадянами та суспільством;

➤ посилення інформаційно-комп'ютерної складової у процесі підготовки фахівців для бюджетної сфери.

6. Напрями розвитку методології обліку в банківських установах.

- запровадження міждисциплінарного підходу при формуванні змісту науки «Облік в банках» в частині опису методик обліку фінансових інструментів банківської діяльності;
- оновлення навчально-методичної літератури з урахуванням змін в облікових процедурах за основними банківськими операціями;
- розвиток у студентів знаннєвих компетенцій з обліку в банках з акцентом на формування навичок професійної етики і моралі банківських працівників;
- активізація роботи в напрямі розробки і запровадження у навчальний процес інтернет технологій при опануванні науки «Облік в банках».

7. Теорія і практика аналітичного забезпечення управління економічними суб'єктами:

- відновлення статусу обов'язковості включення дисципліни «Аналіз господарської діяльності» до навчальних планів підготовки бакалаврів всіх економічних спеціальностей;
- створення інформаційно-технологічного освітнього порталу для узагальнення пропозицій щодо суттєвого оновлення навчальної програми з науки «Аналіз господарської діяльності» і формування на цій основі типової робочої програми курсу;
- налагодження співпраці з Антимонопольним комітетом України щодо розробки стандартів аналізу господарської діяльності суб'єктів підприємницької діяльності;
- розвиток у студентів активного мислення і здатностей вирішувати ситуаційні проблеми завдяки активізації професійного діалогу з викладачами аналітичних дисциплін.

8. Актуальні проблеми теорії і практики аудиту та шляхи їх вирішення.

➤ розвиток засад контрольного процесу в Україні загалом та вирішення проблем інституційного оформлення незалежного професійного аудиту в Україні;

➤ застосування антикорупційного аудиту в управлінні ризиками корпоративного шахрайства;

➤ формування органів суспільного нагляду за аудиторською діяльністю в Україні;

➤ ідентифікація стратегічних завдань внутрішнього аудиту як інструменту ефективного управління корпораціями та підвищення ефективності внутрішнього аудиту в сучасних умовах господарювання;

➤ застосування регулятивних новацій у сфері організації внутрішнього аудиту в банках;

➤ запровадження сучасних видів аудиту та аудиторських послуг: соціального аудиту для надання впевненості, державного аудиту відповідності та процедур фінансового Due Diligence і розробка їх нормативного, методичного та організаційного забезпечення;

➤ упорядкування переліку суб'єктів обов'язкового аудиту та ключових користувачів за його результатами;

➤ удосконалення теоретико-методичних підходів до аудиту в умовах використання інформаційно-комп'ютерних технологій.

Враховуючи тенденції розвитку міжнародної економіки, глобалізаційні процеси та державну політику України щодо економічної інтеграції до Європейського співтовариства, а також трансформаційні перетворення, що відбуваються в сфері обліково-аналітичного забезпечення управління в умовах зазначених євроінтеграційних процесів, учасники конференції прийняли такі рішення, зробили висновки і пропозиції.

В напрямі розвитку бухгалтерського обліку підприємницької діяльності в умовах адаптації до європейських стандартів:

1.1. Розробити рекомендації щодо узгодженості термінології у вітчизняних нормативно-правових актах, в тому числі з урахуванням положень міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

1.2. Розробити нову концепцію національної системи бухгалтерського обліку в Україні на основі поглиблення змісту та розширення складових бухгалтерського обліку через внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

1.3. Сформуванати і подати на розгляд урядових організацій пропозиції щодо удосконалення нормативно-правової бази з бухгалтерського обліку в частині застосування міжнародних стандартів фінансової звітності, узгодження податкового законодавства і нормативних вимог з бухгалтерського обліку.

1.4. Розробити пропозиції щодо удосконалення обліку засобів, джерел та господарських процесів підприємств різних організаційно-правових форм з метою запровадження європейських стандартів господарювання.

1.5. З метою підвищення конкурентоздатності вітчизняних підприємств обґрунтувати організаційно-методичні аспекти удосконалення обліку підприємницької діяльності.

1.6. Розробити методичні рекомендації щодо удосконалення обліку активів, капіталу, зобов'язань, які не чітко прописані як національними, так і міжнародними стандартами.

1.7. Розробити рекомендації щодо розробки та впровадження ефективної облікової політики підприємств різних форм господарювання.

1.8. Розробити рекомендації щодо удосконалення процесу документування облікової інформації з умовами його адаптації до електронного документообігу.

1.9. Розробити пропозиції щодо реалізації нових концептуальних підходів до формування інформації у фінансовій звітності, яка відповідатиме вимогам сьогодення та надасть можливість наводити дані щодо стратегії господарюючого суб'єкта, його ділової моделі, результатів діяльності, планів на майбутнє; відображати взаємозв'язок між результатами діяльності підприємства та його вартістю.

1.10. Розробити пропозиції щодо узгодженості облікової інформації про активи, капітал, зобов'язання, доходи, витрати, фінансові результати в бухгалтерських документах та фінансовій звітності.

В напрямі трансформації системи оподаткування підприємницької діяльності.

2.1. Створити зручну та прозору систему оподаткування з обліковим забезпеченням, яке б надавало можливість здійснювати поточний контроль даного облікового об'єкту.

2.2. Розробити єдину систему обігу інформації з метою підготовки бухгалтерської звітності відповідно до норм П(С)БО (МСФЗ) та Податкового кодексу України.

2.3. Внести зміни до складу державних органів та комітетів, які займаються питаннями збалансування бюджетів для створення єдиної гармонійної системи як розрахунку податків, так і подання відповідної звітної інформації про стан податкових розрахунків.

2.4. Здійснити заходи щодо узгодження норм Податкового кодексу України (ст. 14.1.191, 14.1.244) з Цивільним кодексом України (ст. 182; 334 частина 4) стосовно моменту переходу права власності (дати оподаткування податком на прибуток) на об'єкти нерухомості.

2.5. Сформувавти законодавче визначення у Податковому кодексі України поняття «дата відвантаження товарів» для об'єктів нерухомого майна (пп. б п. 187.1 ст. 187 ПКУ).

В напрямі якості та змісту освіти бухгалтерів і аудиторів: європейські тенденції:

3.1. В законодавчих актах стосовно бухгалтерського обліку визначити регулятивну роль професійних організацій України, які є членами Міжнародної федерації бухгалтерів.

3.2. Базою для формування змісту освіти бухгалтерів повинні стати стандарти освіти, розроблені Міжнародною федерацією бухгалтерів.

3.3. Розробити та імплементувати до навчальних планів для спеціальності «Облік і оподаткування» навчальних дисциплін з урахуванням нормативних вимог ЄС.

3.4. Забезпечити індивідуалізацію навчання (зменшення кількісного складу академічних груп, впровадження тьюторського методу).

3.5. Поєднати навчання у ВНЗ з роботою у компаніях-майбутніх працедавцях (розвиток корпоративних програм).

3.6. Сформувавти умови для набуття знань і вмінь з інформаційних технологій, навичок володіння ефективними засобами отримання інформації та її опрацювання.

3.7. Розширити використання у процесі навчання дослідницьких методів, формування навичок критичного мислення.

3.8. Посилити використання у навчальному процесі активних методів і форм навчання: моделювання, рольових ігор, аналізу ситуацій, проблемно-проектного навчання, дискусій, диспутів.

В напрямі бухгалтерського обліку та фінансової звітності в контексті застосування МСФЗ:

4.1. Посилити роботу з формування методологічних, методичних та організаційних засад впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності для вітчизняних суб'єктів господарювання, що передбачає комплексне та систематичне дослідження вимог нормативної бази України та МСФЗ з метою виявлення та аналізу розбіжностей між ними.

4.2. Сформувані рекомендації з удосконалення національної законодавчо-нормативної бази України у сфері бухгалтерського обліку та фінансової звітності для максимального наближення положень НПСБО та МСФЗ, що дозволить, з одного боку спростити процес переходу до звітування на основі вимог міжнародних стандартів, а, з іншого боку – підвищити якість та прозорість фінансової звітності, складеної за вітчизняними П(С)БО.

4.3. Розробити пропозиції з удосконалення бухгалтерського обліку та фінансової звітності для малих та середніх підприємств відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності.

4.4. Розробити нормативні документи у сфері обліково-аналітичного забезпечення діяльності суб'єктів господарювання різних секторів економіки з урахуванням положень МСФЗ та галузевих особливостей.

4.5. Розробити рекомендації щодо удосконалення вимог законодавства у сфері оподаткування для мінімізації розбіжностей у підходах до формуванні об'єкта оподаткування і фінансового результату за МСФЗ

В напрямі бухгалтерського обліку в секторі загального державного управління:

5.1. Ураховуючи сучасні виклики суспільства до установ сектора загального державного управління суттєво оновити зміст відповідних навчальних дисциплін з урахуванням змін положень міжнародних стандартів фінансової звітності;

5.2. Підготувати базовий підручник «Облік в бюджетних установах» з включенням до авторського колективу професорів – викладачів провідних ВНЗ України, що займаються проблематикою обліку в секторі загального державного управління.

5.3. Розробити пропозиції з підготовки практичних рекомендацій із застосування нового плану рахунків у методиках обліку основних облікових об'єктів бюджетних установ.

5.4. Сприяти розвитку державних фінансів через підготовку висококваліфікованих кадрів для системи бухгалтерського обліку установ сектора загального державного управління.

В напрямі методології обліку в банківських установах.

6.1. Відновити практику підготовки типових робочих навчальних програм з облікових дисциплін, зокрема з обліку в банках, через їх розгляд та затвердження підкомісією з обліку і оподаткування науково-методичної комісії МОН України;

6.2. Активізувати співпрацю з Національним банком України через:

- проведення круглих столів з актуальних проблем вдосконалення бухгалтерського обліку в банках;
- запрошення професіоналів-практиків банківської сфери до проведення відкритих лекцій для викладачів і студентів;
- включення представників ВНЗ до робочих груп з підготовки інструктивно-нормативних документів з обліку банківських інструментів.

6.3. Вирішити проблему проходження практики студентами магістерської програми «Облік і аудит в управлінні банками» у провідних банківських установах України через формування відповідального ставлення керівників баз практики за набуття студентами необхідних практичних компетенцій.

В напрямі теорії і практики аналітичного забезпечення управління економічними суб'єктами.

7.1. Виробити єдині підходи до трактування змісту поняття «обліково-аналітичне забезпечення бізнесу» через наукові дослідження і відображення

їх результатів у наукових публікаціях та дисертаціях на здобуття наукових ступенів.

7.2. Розробити рекомендації щодо визначення складових обліково-аналітичного базису для прийняття управлінських рішень і формування на цій основі комплексу заходів по створенню інтегрованої інформаційної системи діяльності суб'єкта господарювання.

7.3. Розширити аналітичну складову навчальних планів підготовки бакалаврів всіх спеціальностей економічного напрямку.

7.4. Продовжити роботу над розробкою стандартів аналізу суб'єктів підприємницької діяльності в процесі співпраці з Антимонопольним комітетом України за узгодженим планом дій.

7.5. Обґрунтувати та надати для обговорення науковцями і практиками оптимальні значення комплексу показників (коефіцієнтів) для характеристики фінансового стану суб'єктів господарювання.

В напрямі актуальних проблем теорії і практики аудиту та шляхів їх вирішення:

8.1. Сформувані рекомендації щодо розвитку контрольного процесу в Україні на засадах, визначених передовим світовим досвідом, поглиблення принципів контролю, а також гармонізації національного законодавства України з питань аудиторської діяльності до законодавства Європейського співтовариства;

8.2. Розробити механізм запровадження антикорупційного аудиту на підприємствах України, в тому числі через запровадження низки дисциплін, у яких розкриваються шляхи забезпечення економічної безпеки підприємства при підготовці фахівців з аудиту;

8.3. Визначити стратегічні завдання, які належить реалізовувати службі внутрішнього аудиту корпорацій, а також виробити сучасну концепцію внутрішнього аудиту як інструменту ефективного управління суб'єктами господарювання;

8.4. Сформувані пропозиції в сфері запровадження сучасних видів аудиту та аудиторських послуг в Україні, зокрема, розробити організаційно-методичні положення соціального аудиту та визначити особливості застосування показника EBITDA при виконанні процедур фінансового Due Diligence в Україні;

8.5. Надати рекомендації з поглиблення теоретичних та удосконалення методичних засад аудиту в умовах застосування інформаційно-комп'ютерних технологій.

Розроблені пропозиції та рекомендації направити на розгляд Міністерству фінансів України, Аудиторській палаті України, Державній службі статистики України, професійним організаціям в сфері бухгалтерського обліку та аудиту.

Учасники конференції переконані, що практична реалізація узагальнених пропозицій сприятиме успішному розв'язанню сучасних проблем розвитку економіки України, стане одним із вагомих факторів її зростання.